

Byvoly

„ASI TAK PRED ŠTYRMI HODINAMI SA TU BOLO NAPOJIŤ JEDNO STÁDO...“

Burkina Faso si v ostatných rokoch dokázala medzi poľovníkmi opäť vybojovať niekdajšie postavenie. Čiastočná rezervácia Pama, ktorú spravuje sprievodca Maurice Bardet (Yeryanga Safari), je toho žiarivým príkladom.

Zničujúca horúčava skorého popoludnia – viac než 35 °C v tieni – umožňuje prekvapiť zvieratá počas odpočinku.

v rezervácii Pama

A blurred photograph of two people in a forest. One person in the foreground is wearing a hat and holding a rifle, while another person is visible behind them. The background consists of trees and foliage, creating a natural, outdoor setting. The text 'v rezervácii Pama' is overlaid in white at the top of the image.

Rozžeraveným ovzduším buša sa v pravidelných intervaloch rozliehajú mohutné detonácie. To popoludnie na konci januára trávime na improvizovanej strelnici na úbočí kopca, len niekoľko sto metrov od Campement du Buffle („Byvolí tábor“). Tak ako na úvod každého nového safari, aj teraz Maurice Bardet štedro rozdáva rady ohľadne zaobchádzania so zbraňami a zároveň kontroluje nastavenie optiky na guľovníkoch novoprišielcov. Počas nadchádzajúceho týždňa bude sprevádzať Gyua, poľovníka z Vendée, ktorý si chce zmerať sily s byvolmi. Guy teraz veľmi pozorne počúva inštrukcie profesionála, ktorý mu na jeho prvú skúsenosť s lovom veľkej zveri požičia ťažkú a silnú zbraň kalibru 375. Nevyhnutná teoretická lekcia sa končí dvoma skúšobnými strelami na terč vo vzdialenosti 85 metrov. Nováčikovi ešte ostáva oboznámiť sa s dovolenkovým prostredím, v ktorom chce preukázať svoje fy-

Stopy po byvoloch a čerstvé levie šľapaje – lepšie zasvätenie do tajov prostredia by sme si len sotva mohli predstaviť.

Z týchto stretnutí sme takí ohúrení, že sa nám v noci o nich sníva.

zické schopnosti a chladnokrvnosť. Maurice a traja stopári ho preto vezmú na zoznamovaciu vychádzku krovitou savanou. Už v prvých momentoch tejto nateraz mierovej exkurzie sa muži mimovoľne sformujú do útvaru, ktorý sa v rovnakej podobe zachová aj po ostatné dni: hlavný stopár ide na čele, tesne za ním sprievodca so zbraňou na pleci a v jeho šľapajach Guy. Jednotku

uzatvárajú pomocný sprievodca a predstaviteľ úradu pre životné prostredie. Výlet trvá dve hodiny a počas nich stretáme viaceré skupinky slonov, antilop konských, vodárkov jeleňovitých a byvolcov. Zahliadneme aj jednu vodárku bohor, niekoľko antilopiek oribi a paviánov. Tak ľahko nezabudneme ani na hrozivo vyzerajúci huf podráždených sloníc so svojimi potomkami. Pre stopárov je otázkou či ukázať nám aj početné stopy po byvoloch a čerstvé levie stúpanie. Lepšie zasvätenie do tajov prostredia si ani nevieme predstaviť. Všetky tieto stretnutia nás natoľko ohúria, že sa nám v noci o nich sníva. Ešte predtým si však počas teplého večera uijeme ohromný pokoj a pohodlie tábora a pochutnáme si na šťavnatom steaku z antilopy vodárky.

Nočnými stopami

Len čo sa rozvidnelo, Maurice velí na odchod. Stopári aj šofér už čakajú v offroade. Pomaly sa púšťame na cestu, v diaľke sa črtá vodná

PORTRÉT

Maurice Bardet, sprievodca na plný úväzok

Tento skúsený sprievodca a správca, príťažlivý päťdesiatnik pochádzajúci z južného Francúzska, žije 11 mesiacov v roku v Burkine Faso. Osobne vedie okolo tridsať výprav safari za sezónu a za svojich dvadsať rokov v Afrike sa môže pochváliť 250 byvolmi. Odstrelu každého zvierata pritom predchádza premyslený výber. Práve preto je preňho vecou cti ponúkať na strelbu len zrelé kusy. V rámci byvolieho stáda má uňho vždy absolútnu prednosť najstarší samec. Naopak zakaždým necháva na pokoji antilopy v skupinkách a sústreď sa len na osamotené jedince, aby nenarušil sociálne štruktúry druhu. Jeho srdcovou záležitosťou je posledka na leva, jediný spôsob lovu tohto živočíšneho druhu, ktorý je v krajine povolený. Mimo poľovníckej sezóny Maurice neúnavne pracuje na úprave svojho teritória. Vrtanie vodných zdrojov, budovanie a údržba ciest, boj proti pytlactvu, dozor nad stavmi zveri a administratívne úlohy mu zaberajú väčšinu času.

Maurice sa za svojich 20 rokov v Afrike môže pochváliť viac než 250 byvolmi.

PRECHÁDZKA PO TERITÓRIU

„Byvolí tábor“

Čiastočná rezervácia Pama sa začína asi 40 km od beninských hraníc a rozprestiera sa na približne 60 000 hektároch patriacich pod jediného držiteľa. Toto územie tvorí krovinatá savana posiatá kopcami (napríklad Yeryanga), na severe ohraničená riekou Singou. Obrovskú plochu pretkáva 250 km dobre udržiavaných ciest, 13 prírodných a tri vítané vodné zdroje sú zárukou celoročného dostatku vzácnej tekutiny. Tri rozľadne ponúkajú milovníkom safari možnosť pozorovať zver, ktorá sa príde osviežiť k vode. Veľmi vkusne vybudovaný tábor tvorí 12 samostatných, pohodlných domčekov s vetraním a klimatizáciou. Nechýba tu ani bazén a reštaurácia s barom. Kuchyňa šéfkuchára Mariusa je vynikajúca.

hladina. Netrvá dlho a vedúci výpravy prikáže vypnúť motor. Stopári aj sprievodca vystúpia, aby presnorili nočné stopy. Takmer ako stopárske psy sa pomalým krokom pustia rôznymi smermi, skúmajúc pôdu, a už zanedlho nás posunkami zavolajú – objavili odtlačky byvolích kopyt. Obrátia sa a študujú prašnú zem. Potom sa potichu dohodnú. Guy sústredene pozoruje scénu a čaká na verdikt sprievodcu: „Asi pred štyrmi hodinami sa tu bolo napojiť jedno stádo. Je tu viacero sľubných odtlačkov. Rozhodne by sme mali skúsiť šťastie.“ Všetci sa vychystajú na pochod. Máme priaznivý vietor a známky po nedávnom prechode zvierat sú dobre čitateľné. Postupujeme o to rýchlejšie, že celý terén je rovinatý. Striedajú sa v ňom vypálené a zatrávnené plochy, v ktorých tunajšia veľká zver vyšliapala hotové dialnice. V hrobovom tichu a bez jediného zastavenia putujeme dobré dve hodiny. Naším jedínským rozptýlením je kradmé pokukovanie po rozličných druhoch antilop. Hlavný stopár nespustí zrak zo zeme, Maurice a jeho asistenti zase sledujú horizont. Guy kráča presne v šľapajach muža pred sebou a takýmto spôsobom sa usiluje eliminovať akékoľvek zbytočné zvuky. Náhle zastavujeme. Maurice ďalej pohľadom prebrázdí buš a požiadava naj-

mladšieho zo stopárov, aby sa vyšvihol do koruny stromu a potvrdil výsledok jeho pozorovania. My ostatní využijeme krátku prestávku a uhasíme svoj smäd. Silueta nad nami nám rukou signalizuje, že byvolý sú na dohľad. Okamžite pokračujeme v ceste, tentoraz ešte svižnejšie. Srdcia nám tlčú rýchlejšie, no skôr vo vzrušenom očakávaní nadchádzajúceho stretnutia so zvieratami, než z dôvodu samotnej fyzickej aktivity. Netrvá dlho a dočkáme sa vizuálneho kontaktu. Turovité zvieratá sú v pohybe, čo nás núti k mnohým okľukám. Konečne sa uchýlia na tienistú čistinku a chystajú sa pospásať roztrúsené trsy trávy. Maurice vyčkáva a analyzuje situáciu. Kývnutím hlavy naznačí svojmu pomocníkovi, že sa pokúsi priblížiť k stádu, a okamžite sa do toho pustí.

Napätie stúpa

Spoza krovia sledujeme tri prikrčene sa vzdľahujúce siluety, ako zvažujú každý

V hrobovom tichu a bez jediného zastavenia putujeme dobré dve hodiny.

meter, kým sa pohnú vpred. Potom sa trio učpí do tieňa jedného kríka a pokľaciačky skúma stádo. My sme v ňom napočítali dobrých 60 kusov, medzi ktorými sa vyníma samec s červenou srst'ou a impozantnými rohmi. Mauriceov favorit to však nie je. Po hodnej chvíli pozorovania ďalej sa poľovníci vracajú k nám. Sprievodca nám vysvetlí situáciu: „Je tam množstvo takmer dospelých samcov, medzi nimi aj jeden veľmi sľubný ryšavec – je však príliš mladý. Rohy má síce dlhé, ale nie dostatočne hrubé. Staršie jedince som nevidel. Tie sa často zdržiavajú bokom od stáda.

Nejaké zvieratá ležia v tieni na druhom konci čistiny, ale nevidím na ne dobre. Pokúsime sa ich obísť, možno sa nám tak podarí nájsť, čo hľadáme.“ Tento manéver sa nám stane osudným. Keď to už-už vyzerať sľubne, vietor sa náhle zvrtnie a vystríha stádo. Nozdry v okamihu začnú vetriť naším smerom. Nasleduje mračno prachu a nepredstaviteľný rámus. Húf byvolov sa preženie asi 50 metrov okolo nás, vrhne sa do húštiny a razom mizne. Nuž, takto to chodí na pravej poľovačke.

Do buša sa prinavrátil pokoj, a tak muži opatrne podídu ku koristi. Zvíra nehybne leží na zemi.

Dojatý poľovník

Stopári aj sprievodca sú tak trochu sklamaní, Guyov pohľad však prezrádza nefalšované nadšenie. Tento prvý kontakt ho naskutku poznačil. Na tretí deň sa dostaneme k ďalším dvom stádam, s rozličným výsledkom. Hneď zrána ideme po mátožných byvoloch, no na sklonku dopoludnia napriek húževnatosti a obratnosti stopárov rezignujeme. Maurice však nestráca nádej. Po príjemnom pikniku vyzve Guya, aby sa opäť pustili na cestu, pretože vražedná horúčava skorého popoludnia sľubuje prekvapiť zvieratá počas odpočinku. Je 35 °C v tieni. Čo nevidieť nás čerstvé stopy zavedú k ležiacemu a prežúvajúcemu stádu byvolov. Uplynú stresujúce tri štvrté hodiny, počas ktorých sa Maurice usiluje vysledovať vodcu stáda. Trávenie sa skončilo a prežúvavcom sa uráči vstávať. Maurice-

ova voľba sa konkretizuje. Zašepká Guyovi: „Našiel som najstaršieho samca v stáde. Je čierny. Rohy síce nemá obrovské, ale zato veľmi peknú trofej. Rozhodni sa sám, či chceš strieľať, alebo nie.“ Lovец súhlasí. Trojica potrebuje ešte pár minút na obídenie stáda v dobrom vetre a nájdenie ideálnej streleckej pozície. Na znamenie šéfa výpravy stopár rozloží dvojnožku. Maurice sa naposledy uistí, že Guy správne identifikoval cieľ, a dá mu pokyn, aby zaujal pozíciu. Napätie vrcholí. Guy sa zhlboka nadýchne a zacielil najskôr na spodok prednej nohy svojej koristi, potom pomaličky stúpa nahor, až napokon fixuje zvíra vo výške pleca. Prst bez zaváhania potiahne jazýček spúšte. Zahrmí mohutný výstrel. Stáda sa zmocní panika. Zem buráca pod kopytami utekajúcich byvolov, vzduch sa zakalí hustým kúdelom prachu. Sprievodcovi je jasné, že rana bola dobrá. Zato Guy si už nie je istý vôbec ničím. Treba ešte vyčekať, kým sa rozptýli nepriehľadné mračno a projektil dokončí svoje dielo. Keď sa do buša prinavrátil pokoj, muži sa opatrne približujú ku koristi. Takých sto metrov od nich spočíva na zemi nehybná masa. Stádo napriek strachu podíde k svojmu ležiacemu členovi a čaká. Starý samec sa však nedvíha, dobre mierená guľka ho premohla. Jeho spoločníci ho neochotne opúšťajú. Maurice sa presvedčí, či je zvíra mŕtve. V strelcových zarosených očiach sa zračí dojatie. Stopári žiaria šťastím. Je pol šiestej a už aj slnko sa skláňa pred uloveným zverom. Ostáva ešte spraviť zopár záberov a vyložiť porazenca na korbu džípu. „Dnes večer bude oslava, šéfko. Byvol je mŕtvy.“

Aj tentoraz Mauriceova voľba padla na najstaršieho samca v stáde.

reportáž: Philippe Allery

POZNÁMKOVÝ BLOK

Pama a Soudougi

Camp du Buffle je podobne ako lovná oblasť Soudougi so zameraním na malú zver (o Soudougi sme priniesli reportáž v prvom tohtoročnom čísle nášho časopisu) súčasťou spoločnosti Yeryanga Safari, ktorú spravuje agentúra Wild World Voyages pod vedením Georgesa Guillarda.

Po večeroch oceňujeme výnimočný pokoj tábora a komfort, ktorý ponúka.

Čo nevidieť nás čerstvé stopy zavedú k ležiacemu stádu byvolov.